

Vg
6961 a

10
etc

10
1710. 16

Vg
696/a

INTIMATIO
SEV SCRIPTVM
PVBLCICE PROPOSITVM
IN ACADEMIA VVITE-
BERGENSI,

AB

VRBANO PIERIO D.
ANTEQVAM PRAELECTIO,
nem Augultanae Confessionis
inchoaret.

VVITEBERGÆ,

Typis Zachariæ Lehmanni.
M. D. XC.

PIETATIS ET DOCTRINÆ
ORTHODOXAE IN ACADEMIA INCLYTA
VVITEBERGENSI STUDIOSIS,
S. D.

ASOCRATE, historiae Ecclesiasticae autore, memoriae proditum est, cum Acacius, qui Arii partes tuebatur, in Seleucensi concilio Symbolum Antiochenum, quod in Encenijs traditum erat, Nicæno præferendum, mirum in modum contenderet, atq; eò audaciæ progrediretur, ut novam fidei confessionem Ecclesiae Christi obtrudere non dubitaret: tum igitur Sophronium, pietate & virtute præstantissimum virum, ad hunc modum se ei opposuisse, ut hoc responsi daret: Si, inquit, nova in singulos dies nostræ ipsorum voluntatis & sententiæ prolatio, fidei formula sit: fieri non potest, quin accuratam veritatis perceptionem breui amissuri simus.

GRauissimam me hercule vocem, & dignam, cuius hoc loco atq; tempore mentio fieret. Verum enimverò est confessio fidei & doctrinae nostræ professio, qua mentis ac voluntatis assensionem ac fiduciam ad Deum atq; homines ita exprimimus, ut quid de vniuersis atq; singulis Christianæ religionis capitibus sentiamus, inde manifestè appareat. Iuxta illud regij Prophetæ: Credidi, propter quod locutus sum. Et illud Apostoli: Corde creditur ad iusticiam, ore fit confessio ad salutem. Quod si ea fidei veræ conditio est, ut illam scripturæ sacræ immoto fundamento niti oporteat: valdè impudens sit, & cum ratione insaniat necesse est, quicumq; idem de fidei professione negare ausit: Etsi enim formulæ istiusmodi confessionis, si verba spectes, sæpe numero inter se discrepare plurimum, quin dis dià πασών dissentire videntur: tamen si in rebus ipsis congruant, & ὑποκρίνωσιν sanorum verborum retineatur, non morosos neq; difficiles nos esse conuenit. Neq; verò ego is sum, qui eorum effrenatam libidinem probandam censeam,

censeam, eorum inquam peruersitatem, qui fastidientes vsitatam doctrinam, & noua atq; prodigiosa dogmata suspicientes & admirantes, malunt cum Hippia in eam curam imprimis incumbere, vt aliquid noui, inauditi & inusitati in mediū adferant: quā cum Socrate eadem crebris sermonibus, & quidem eodem modo repetere, vt est apud Xenophontem, hoc vel imprimis consilio, vt opinor, ne quid ab alijs didicisse, vel instar cornicis *Æsopice* alienis plumis sese exornasse videantur scilicet. Genus hominum in Ecclesia pestilentissimum, dum mauult quisq; autor esse sententiæ suæ quā assertor alienæ. Hinc tot dissidia de religione, & quot fermè capita, tot sensus in Christi Ecclesia extitère cum detrimento discentium irreparabili, quod querelis iustissimis deplorari sanè potest, at emendari vix, ac ne vix quidem potest, his præsertim hominum moribus, qui Cyclopum faciem referunt, quorum gubernatio à Sileno descripta exstat insigni hoc elogio:
Νομάδες, ἀνὰ δὲ θεῶν ἔδειν ἔδεινός.

Præclarè igitur ab Illustriss. Germaniæ Principibus factitatum est, quod priuatis ac publicis periculis gloriam Dei anteferentes, & de sua ac subditorum salute piè solliciti, non tam veritati cælestis doctrinæ, per ter illum Max. Martinum Lutherum, eximium Dei seruum & salutare organum, ineffabili bonitate diuina instauratæ, atq; à tristiss. errorum pontificiorum tenebris, & profundiss. superstitionum inuolucris repurgatæ, locum dedere: quā semel agnitam fortiter tueri perrexere, neq; vllis minis ac terroribus sibi ac suis imminuentium periculorum frangi potuere, quin Augustæ Vindelicorum, anno supra millesimum quingentesimum trigesimo, potentissimo & inuictissimo Romanorum Imp. Carolo V. confessionem exhiberent, Iohannes Semptemuir creandis Imp. Romanis pater, & Iohannes Fredericus filius, Saxonie Duces, vnâ cum cæteris Principibus & ciuitatum Imperialium legatis, quorum nomina ad confessionis calcem subscripta meminimus. Inde factum est, vt scriptum istud Augustæ

oblatum, comprehendens capitibus aliquot expositam & explicatam
 doctrinam eam, quam Ecclesiæ Saxonicae & cum his concordantes
 profitebantur, Augustanae confessionis nomen atq; titulum obtinuerit.
 Non minor laus illustriss. & æterna memoria dignissimos Principes
 manet, auum Henricum, patrum Mauricium & Augustum pa-
 trem: qui & ipsi nihil prius, nihil antiquius duxere, quam vt harum
 regionum Ecclesiæ ab idolomania pontificia repurgatæ essent, & in
 illis veritatis cœlestis professio, rebus quantumuis dubijs & difficili-
 bus, conseruaretur, et ad posteros trāsmitteretur. Et tu illustriss. parē-
 tū illustrissima soboles, inactæ pietate ac virtute, nomine ac re CHRIS-
 TIANE, Princeps ac Domine clementissime, qui auitam virtu-
 tem imitatus, & vestigijs paternis insistens, fidum Ecclesiæ Christi
 nutricium agis, inq; hoc vnum, præsentē hoc eoz longe tristissimo re-
 rum statu, indefesso studio incumbis, vt rabies, furor ac maledicentia
 eorum, qui non necessarijs de causis φιλαρχίας καὶ αὐτοκρατορίας οὐκ ἔχον-
 τες ἰδίῳ, id est, ambitione & irarum atq; odiorum flammis accensi,
 inter nos dissidia volunt, & quibus Ecclesiæ vulnera, quæ sanari sa-
 tius erat, refricare & augere volupe est, digna tanto Principe graui-
 tate compescatur, & sua Ecclesiæ pax ac tranquillitas restituatur.
 Scilicet tantò maiora pietatis in Deum & Ecclesiam præmia atq; glo-
 ria & tua & illustrissimæ sobolis, ad omnem posteritatē futura sunt:
 quantò laudabilius est propositum hoc tuum, ad gloriam nominis diuini
 & salutarem Ecclesiæ concordiam directum: & quò minus vel vlla
 infidorum θεολίχια, vel malè feriatorum calumniæ à semel præclarè
 cepto cursu te retrahere potuerunt.

SEcundo loco commendationem meretur insignem Philippus
 Melanthon. At qualis ac quantus vir? ὀφθαλμὸς τῆς σαπείας, id
 est, oculus exercitus Euangelizantium, & Martino Luthero diuinis
 succenturiatus, illiusq; πνευματικὸς καὶ σώματος constantissimus, sa-
 crarum literarum solertissimus & fidelissimus explicator, veritatis
 cœlestis

caelestis patronus, & propugnator imprimis strenuus, opt. discipli-
 narum & artium cum instaurator tum conseruator, qui omnem
 doctrinam quasi vagam ac dissipatam collegit, & ad certam
 rationem reuocauit: Vir pietate, studio purae castaeque religionis,
 sapientia, virtute, humanitate, benignitate erga omnes praestans.
 Libuit enim nunc de hoc viro vsurpare ea verba, quae praclare tu-
 mulo illius hoc loco inscripta esse plerique memincent. Hic igitur
 sanctissimus vir Augustanam confessionem, opera studioque & cu-
 ra atque immenso labore conscripsit, cum & ceteri singulorum Princi-
 pum & statuum Rom. Imperij, in hoc religionis negotio coniuncto-
 rum, Theologi tale quid exponere & scripto comprehendere iussi
 essent. At sola illa formula, quae à Philippo composita erat,
 praere reliquis mirifice probata, publice recitata, & Carolo V. Imp.
 oblata, ac postea, mandantibus Illustriss. principibus, & sciente
 atque approbante Luthero, aucta, & quod nonnullis in locis cum
 Pontificijs facere videretur, correcta, atque ad hunc modum in
 colloquijs religionis causa institutis vsurpata est. Eam confes-
 sionem tum Philippus scripsit solus, cum quidem reprehenso-
 res haberet multos, adiutorem neminem: Quemadmodum ipse-
 met in epistola ad Flacium testatur. ^{Undem} Vt mirum profecto pie-
 menti accidere possit, esse qui hanc beatissimae animulae inuide-
 re audeant, & haberi viro optime merito pro pia cura ac
 solitudine ac tot exantlatis laboribus pessimam gratiam: Nisi il-
 lud secum accuratè perpendat, esse felicitatis, inque primis virtutis co-
 mitem inuidiam: Et regium esse, si bene feceris, male audire. Ita
 enim mirari desinet. Neque tamen ob sceleratam plurimorum impro-
 bitatem, bonorum quoque sors, quantumuis perpaucorum, deterior esse
 debet, neque eodem hi, quo illi, loco habendi sunt. Siquidem per Dei
 gratiam adhuc non reperiuntur nulli, qui hanc ipsam confessionem
 atque illius repetitionem sartam tectam esse cupiunt, & suo quoque lo-
 co effi-

co efficere student sedulo, vt huius scripti diuinum opus ad posteros
transmittatur: deniq; quibus Philippi Melanchthonis memoria grata
& religiosa est. Laudatissimam igitur operam nauant ij, qui sacra-
rum literarum interpretes, vna cum scriptorum diuinorum, quæ ob
excellentiã ^{βίβλια} dici constat, enarratione, etiam Augustanæ con-
fessionis explicationem coniungunt. Quoniam breuissimo illo scripto
religionis Christianæ capita ad hunc modum cum ordine disposita, tum
simplice & aperta assertionẽ illustrata definitaq; sunt, vt à tempore
oblatæ confessionis certa & explicata ratio doctrinæ cælestis verita-
tis vno scripto oculis docentium ac discientium proposita extare cœpe-
rit. Quæ equidem ab alijs eò rapi nolim, quasi diuinam huic scripto
autoritatem tribuam. Tantum enim sacræ scripturæ, vt pote quæ à
Dei spiritu, sanctis hominibus illam inspirante atq; dictante, profecta
est, ea autoritas esse debet, vt sola ^{ad rōm} sit, & assensionem om-
nium mereatur. Cum hac si Augustana confessio nostra congruit, vt
certè in saniore intellectu congruit: inde omninò illius autoritas esti-
manda venit, atq; ea à nobis facienda est maximi. Quotus ^{etiam} enim quisq;
est, qui inficias ire ausit, operæ precium esse, hoc præsertim seculo, vt
iuuentus studiosa, quæ paulatim succrescit, ad certum dicendi genus
assuefiat, si illius operam Ecclesiæ & scholis aliquando vsui esse cu-
piamus. Dixerim absq; alterius cuiusquam inuidia, in nullius scri-
ptis eam rerum copiam ac grauitatem, verborum perspicuitatem &
proprietaem & iudicij dexteritatem reperiri posse, præterquam in
Philippicis. Hic hic enim in suis scriptis & docet, & pugnat, & vin-
cit, & triumphat. Si cui huius viri scripta placent, is plurimum se
profecisse sciat. Et si qua grata posteritas futura est, quod haud scio
an hisce hominum moribus sperandum non sit, illa & rectius & hono-
rificentius de sanctissimi huius viri laboribus iudicabit. Quid, quod ad-
uersariorum furiosi clamores hac ratione compefcendi sunt? Ita enim
Pontificij, modò velint, intelligent, fidem nostram nequaquam men-
struam

struam esse, neq. nouas subinde confessiones à nostris ita componi, vt à prima illa Augustæ exhibita, & annis subsequenter correctius edita, propterea discesserimus. Intestini verò nostrarum Ecclesiarum hostes, crudeles hypocritæ, manifesti mendacij & atrocis ac virulentæ calumniæ conuicti deprehendentur, dum harum regionum Ecclesiæ turpissimæ defectiōnis, nescio quibus de causis, iniquissimè insimulant. Nisi fallor, malè habet improbos illos homines, non relinqui amplius locum ijs, qui primatum affectabant, & de pulpitis ac catadupis debacchantes, rixas ac lites perniciosas atq. exitiales mouebant, vt quauis ratione de se conceptam existimationem tuerentur, & honori suo consulerent, licet susq. deq. omnia ferrentur & pessum irent: & restitui salutarem, ac multos nunc annos ardentibus suspirijs expetitam pacem afflictæ Iesu Christi Ecclesiæ: neq. eiusus pro norma agnosci: sed secundum præscriptum librorum Prophetarum & Apostolicorum, trium Symbolorū & Augustanæ confessionis, anno 30. exhibitæ & postea recognitæ, eiusq. Apologiæ, studia docentium ac discipulorum conformari. Scilicet hoc graue illud scelus est, de quo alius, vt spero, atq. is commodior dicendi locus dabitur.

Hoc consilio, ab Illustriss. Electore, Domino nostro clementissimo, in hanc toto terrarum orbe celebratissimam Academiam, nunc ego ablegatus sum, qui post obitū Reuerendi & Clarissimi viri, Dn. D. Davidis Voiti publicas docendi partes sustinerem. Ausim vobis de Christianissimo Principe polliceri, inlytum hoc atq. heroicum pectus, & magnificum consiliariorum collegium sollicitè cogitare, quæ ratione vir pietate, doctrina, humanitate & virtute præstantissimus Pastori piè defuncto succedat. Interim, ne quid detrimenti caperet Resp. Ecclesiastica & literaria, mihi partes illæ commissæ sunt. Non quod vnus ego è tot præstantibus & maiore doctrinæ copia à Deo instructis viris electus sim, qui hanc Spartam exornarem: verum ab ijs huc concedere iussus, quorum neq. autoritatem morosè aspernari,

neq.

neq̄ voluntatem temerè negligere me deberè agnosco ac profiteor.
Quæ sanè istiusmodi sunt, vt candidus lector necessitatē huc migran-
di mihi allatam intelligat: nèue quis me vnum ex ijs esse censeat, quos
D. Petrus ἀλλοτρίοις ἑμαυτοῦ nominat, qui etiam non missi currunt
tamen, vt est apud Ieremiam Prophetam. Ego verò diuina & legiti-
ma hac vocatione fretus, animum meum illius cogitatione mirificè
recreari sentio, & in fiducia non aliena à me voluntatis diuinæ sola
acquiesco: sumpturus in manus ad explicandum Augustanam confes-
sionem. Quod vt felix & faustum esse iubeat, benignissimus ille om-
nis misericordiæ pater, per & propter Filium Iesum Christum, λέγον
συναιδίου, μεσίτου καὶ ἱκετού, toto pectore & ardentissimis gemitibus
precor. In illius scripti mediocri explicatione, vt, vires animi & cor-
poris Deo benignè augente & conseruante, labores, studium, operam,
curam, diligentiam & fidelitatem, quæ mediocrem scientiam & in
administratione sedulitatem complectitur, de me auditores expecta-
bunt: ita de industria & modestia eorum vicissim optima quæq̄ mihi
polliceor. Illi enim à se requiri, vt sint φιλομαθεῖς, φιλήκοοι καὶ ἑπι-
τηναιοὶ, meminerint. Faciam harum operarum initium ad diem crasti-
num, qui est 26. Martij hora IX. in auditorio magno Collegij noui.
Qui igitur publicarum prælectionum auditores esse cupiunt, dicto loco
& tempore comparebunt, modestos se gerent, candidè de meis labori-
bus iudicabunt, & vt vno verbo omnia complectar, eos se esse proba-
bunt, quos veritatis & pacis amantes esse decet: præstituri officium
pietatis Deo gratum, Magistratui debitum, parentibus acceptum,
& sibi imprimis fructuosum. Benè & feliciter va-
lete. Witebergæ P. P. die Conceptionis *f. d. 25 Mart.*
Christi, anno & c. 90.

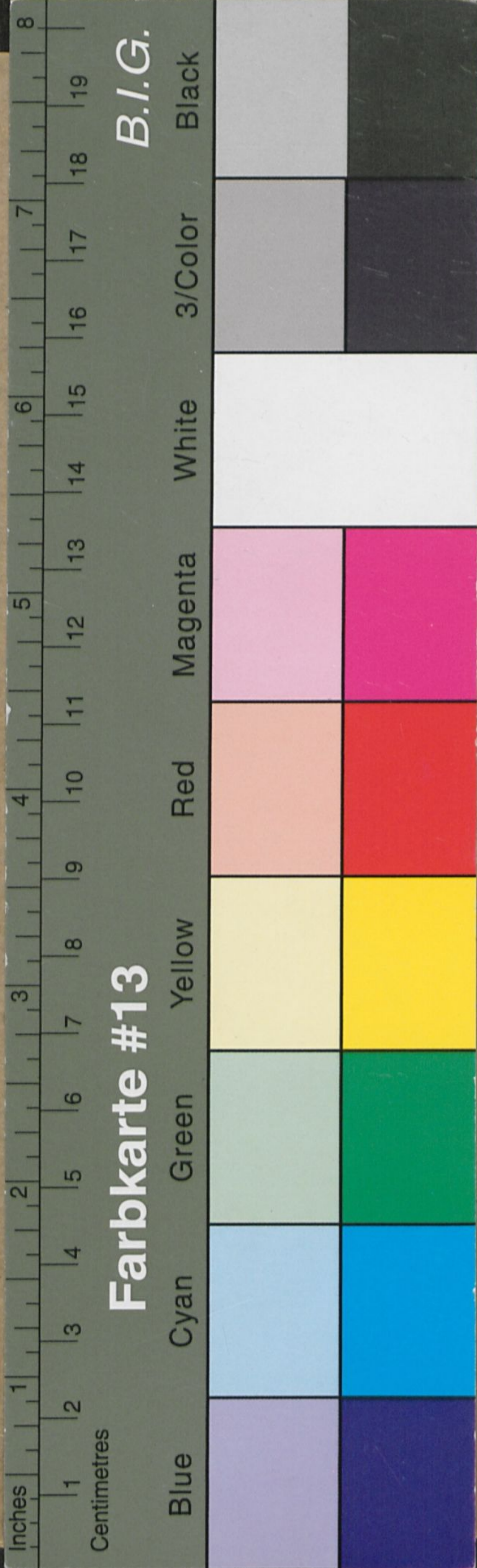
Urbanus Pierius D.

Pon Vg 6961 ^a
1 QK

ULB Halle 3
005 302 471

10. 210. 16

INTIMATIO
SEV SCRIPTVM
PVBLICE PROPOSITVM
IN ACADEMIA VVITE-
BERGENSI,

Vg
696/a

AB

VRBANO PIERIO D.
ANTEQVAM PRAELECTIO,
nem Augultanae Confessionis
inchoaret.

VVITEBERGÆ,
Typis Zachariæ Lehmanni.
M. D. XC.

